

ÜLESTÕUSMISAJA VIIES PÜHAPÄEV AD 2022

Jk 1:17–21 (Js 63:7–9; Jh 16:5–15)

17 Iga hea and ja iga täiuslik kink tuleb ülalt, valguste Isalt, kelle juures ei ole muutust ega varjutuste varju.

18 Tema on oma tahtel meid sünnitanud tõe sõna kaudu, et me oleksime otsekui uudsevili Tema loodute seas.

19 Teadke seda, mu armsad vennad! Iga inimene olgu aga kärmas kuulama, pikaldane rääkima, pikaldane vihastama.

20 Sest mehe viha ei soeta õigust Jumala ees.

21 Seepärast pange maha kõik rüvedus ja rohke kurjus ning võtke tasaduses vastu sõna, mis teisse on istutatud ja suudab päästa teie hinge.

Sissejuhatus

Jaakobuse kirjal, mida võib vaadelda ka kui kirjana vormistatud jutlust, ei ole konkreetselt määratletud adressaati, ent on selgesti näha, et autor eeldab oma lugejatelt-kuulajatelt evangeeliumi ja kristliku usu põhitõdede tundmist.

Traditsioonilise seisukoha järgi on kirja autoriks apostel Jaakobus Noorem, keda kutsutakse ka Issanda vennaks, niisiis võis tegemist olla Jeesuse nõbuga, kellest sai esimene Jeruusalemma koguduse juht (piiskop).¹ Siiski on avaldatud ka kahtlust, kas tegemist sai olla apostliga, kui kirja avasalmis sellele ei viidata ning kirja läkitaja tutvustab end vaid kui «Jaakobus, Jumala ja Issanda Jeesuse Kristuse sulane» (Jk 1:1).²

Kirja head kreeka keelt silmas pidades on vahel arvatud, et autoriks võis olla keegi helleniseerunud juut, ent mingeid konkreetseid tõendeid selle hüpoteesi toetuseks pole. Martin Luther, kes ei hinnanud Jaakobuse kirja kuigi kõrgelt, kirjeldab eessõnas Jaakobuse ja Juuda kirjadele autorit kui üht «head vaga meest», kes näib olevat apostlite õpilastelt kuulnud õpetused kokku kogunud ja suvaliselt «paberile paisanud».

Oma kirjas, mis ei ole kuigi süstemaatilise ülesehitusega, rõhutab Jaakobus kristliku usu ja elu lahutamamatut ühtekuuluvust, näidates, et kui usuga ei kaasne teod – või veelgi enam: kui usk ei väljendu heades tegudes –, siis on tegemist surnud, tühise usuga, mille olemasolu ei erista «usklikku» kurjadest vaimudestki (vrd Jk 2:19). Taoline tegudest lahutatud või tegude viljata jäänud usk ei saa inimest päästa.

¹ Selline on nii lääne- kui idakiriku traditsiooniline veendumus. Enamus tänapäeva autoreid arvab, et apostel Jaakobus Noorem ja «Issanda vend» Jaakobus olid kaks eri isikut.

² Samas võivad kohe järgnevad sõnad «tervitusi kaheteistkümnemele hajali asuvale suguharule» olla ikkagi viide, et kirja autor on üks kaheteistkümnest apostlist.

Vahel esile toodud ja näiteks Lutherit tõsiselt häirinud vastuolu Paulusega³ on kergesti ületatav, kui mõista Jaakobuse ja Pauluse sõnakasutuse erinevust. Paulus peab «tegudest» kõneldes silmas n-ö Seaduse tegusid, mis justkui pretendeerivad inimese õigusele Jumala ees, Jaakobuse käsitusel on «teod» aga pigem võrreldavad sellega, mida Paulus nimetab Püha Vaimu viljaks (Gl 5). Jaakobuse sõnad «mina näitan sulle usku oma tegudega» (Jk 2:18) väljendavad selgelt arusaama, et head teod mitte ei asenda usku, võrsuvad tõelisest ja õigest usust ning on selle olemasolu märgiks.

Usk ise on Jaakobuse järgi – taevase tarkuse ning inimest uuestisünnitava tõe sõna vahendaja ja vastuvõtjana – Jumala and, mis õigesti vastu võetuna ja ellu rakendatuna päästab inimese hinge. Ka Pauluse järgi on tõeline usk «tegev armastuse läbi» (Gl 5:6). Usus püsimiseks on vaja kuulata hoolikalt Jumala sõna ja sellele vastavalt elada, nii et viimaks oleks kogu inimese elu «Jumala ja Isa silmis puhas ja laitmatu jumalateenistus» (Jk 1:27).

Jääb mulje, et Jaakobuse kirja esmastel adressaatidel on usulisest teadlikkusest hoolimata olnud probleeme oma usu ellu rakendamisega, kusjuures viimasest jällegi on võrsunud usuliste eksiarusaamade oht, nagu tuleb esile näiteks manitsuses: «Ärgu kiusatav öelgu: «Jumal kiusab mind!» Sest Jumalat ei saa kiusata kurjaga, Tema ise ei kiusa kedagi.» (Jk 1:13)

Seepärast sisaldab Jaakobuse kiri ka mitmeid väga praktilisi nõuandeid, kõneldes erapoolikuse lubamatusest iseäranis vaestesse ja rikastesse suhtumisel (Jk 2:1–9), keele talitsemisest (Jk 3:1–12), tülidest, isekusest ja liigsest enesekindlusest hoidumisest (Jk 4), pika meelega ja kannatlikkuse vajalikkusest (Jh 5:7–11) ning palve, iseäranis koguduse ühise palve väest (Jk 5:13–20). Viimases seoses rõhutatakse ka patuste eest palvetamise olulisust ning nimetatakse haigete õliga võidmist, mis koos palvega «päästab tõbise», nii et «Issand tõstab ta üles, ja kui ta on pattu teinud, siis antakse talle andeks» (Jk 5:15).

Kiri lõpeb julgustava manitsusega, mis väljendab iga kristlase vastutuse suurust mitte ainult iseenda, vaid ka oma ligimese õndsakssaamisel ning seda, kuidas me kõik oleme kutsutud osalema hingede päästmisel: «Mu vennad, kui keegi teist on ära eksinud tõest ning keegi pöörab ta tagasi, siis ta teadku: see, kes patuse pöörab ta eksiteelt, päästab tema hinge surmast ja katab kinni pattude hulga.» (Jk 5:19j)

Vanema pärimuse järgi kirjutas Jaakobus oma kirja tõenäoliselt aastail 60–61⁴, veidi enne seda, kui ta 62. aastal märtrina suri.

³ Vrd Rm 3:28: «Me ju arvame, et inimene mõistetakse õigeks usu läbi, Seaduse tegudest sõltumata.» ja Jk 2:24: «Näete siis, et inimene mõistetakse õigeks tegude järgi ja mitte ainult usust.»

⁴ Uuemas kirjanduses võib kohata ka oletusi, et Jaakobuse kiri pärineb veidi varasemast ajast, aastaist 50–55. Vt nt Das Neue Testament und frühchristliche Schriften. Übersetzt von Klaus Berger und Christiane Nord. Insel Verlag Frankfurt am Main und Leipzig 1999. S. 73.

Keelelisi märkuseid

Tuleb ülalt, valguste Isalt – ἄνωθεν ἔστιν καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων – sõnasõnalt: «on ülalt, tulles valguste Isalt».⁵

Muutust – παραλλαγή – võiks tõlkida ka: «muutlikkust». Astronoomia-alase terminina tähistab παραλλαγή ka taevakehade liikumist üksteise suhtes.

Varjutuste varju – τροπῆς ἀποσκίασμα – sõna τροπή tähistab eeskätt taevakehade pöörlemist. Sõna ἀποσκίασμα tähistab ühe objekti poolt teisele heidetud varju. Niisiis on selle väljendi taustaks pilt päikese- või kuuvarjutusest (või ka teistest taevakehadest, mida kord on ja kord jälle ei ole näha).⁶

Oma tahtel – βουληθείς – sõna βούλομαι tähendab «[midagi kindla eesmärgi/kavatsusega] tahtma».

On...sünnitanud – ἀπεκύησεν – sõna ἀποκυέω tähendab «esile tooma», «välja tooma», ka «ilmale tooma», «sünnitama».⁷

Tõe sõna kaudu – λόγω ἀληθείας – «tõe sõnaga». Sõna ἀλήθεια – «tõde» – koosneb eitavast eesliitest α ja verbist λανθάνω – «varjul olema», «peidetud/tundmatu olema».⁸

Armsad – ἀγαπητοί – sõna ἀγαπητός tuleneb verbist ἀγαπάω – «armastama», «[kellelegi] head soovima», ka «[kellegi järele] janunema/õhkama».⁹

Kärmas – ταχύς – sõna ταχύς tähendab «kiire», «väle», «kärmas».¹⁰

Pikaldane – βραδύς – sõna βραδύς tähendab «aeglane», «pikaldane», «pikatoimeline» (ka halvustavas tähenduses).

Pikaldane vihastama – βραδύς εἰς ὀργήν – sõnasõnalt: «pikaldane/aeglane vihaks».¹¹

⁵ 1968. aasta piiblitõlkes: «on ülalt ja tuleb valguse Isalt».

⁶ 1739. aasta Piiblis: «wahhetamise warjo».

⁷ Sama sõna kasutatakse Jk 1:15, kus räägitakse sellest, kuidas «patt sünnitab surma».

⁸ See tähendab, et tõde on kreeka keeles ja meeles miski, mis on (või vähemalt peaks olema) ilmselge, vastuvaidlematult äratuntav.

⁹ Sarnase tähendusvarjundiga on heebrea בָּרָךְ – «armastama», «[kellegi järele] õhkama».

¹⁰ 1968. aasta piiblitõlkes: «nobe».

¹¹ 1968. aasta piiblitõlkes: «pikaline vihale».

Ei soeta õigust Jumala ees – δικαιοσύνην θεοῦ οὐκ ἐργάζεται – sõnasõnalt: «ei tööta Jumala õiguseks», «ei saavuta Jumala õigust», «ei tooda Jumala õigust». ¹²

Tasaduses – ἐν πραΰτητι – sõna πραΰτης tähendab «tasadus», «leebus», ka «alandlikkus».

Suudab – τὸν δυνάμενον – sõna δύναμαι tähendab «võimeline olema», «suuteline olema», «[millekski piisavat] jõudu omama». ¹³

Päästa – σῶσαι – sõna σῶζω tähendab «päästma», «tervendama», «vabastama».

Teie hinge – τὰς ψυχὰς ὑμῶν – «teie hinged». Sõna ψυχή tähendab eeskätt «hing», samuti «elujõud», ka «elu». ¹⁴

Sisuline analüüs

Jaakobuse kirja alguses seisvad manitsused kannatlikkuseks ja vastupidavuseks kiusatuses ja katsumustes ning hoiatus enda patust ahvatleda ja hukata laskmise eest seotakse järgneva kinnitusega Jumala muutumatust armust ja päästest ning üleskutsega elada õiges sõnakuulmises ühtaegu nii leebe kui karmi meeldetuletusega: «Ärge eksige, mu armsad vennad!» (Jk 1:16) See tähendab, et nii eelnev kui järgnev on möödapääsmatult, eluliselt ja lausa igavikuliselt oluline, teenides sarnast eesmärki, nagu väljendavad tervet kirja kokkuvõtavad lõpusalmid: «Mu vennad, kui keegi teist on ära eksinud tõest ning keegi pöörab ta tagasi, siis ta teadku: see, kes patuse pöörab ta eksiteelt, päästab tema hinge surmast ja katab kinni pattude hulga.» (Jk 5:19) Siin, üsna oma kirja alguses, on Jaakobus ise see, kes tahab pöörata tagasi need, kes on (või näivad olevat) sattunud eksitusse ning keda seetõttu ähvardab hukkumine.

Vastandina inimest ahvatlevale ja hävitavale himule ja patule (Jk 1:13–15) – millel on teatavasti palju erinevaid nägusid –, on Jumal kõikide (ning üksnes) heade andide allikas ja jagaja – «Iga hea and ja iga täiuslik kink tuleb ülalt, valguste Isalt.» (Jk 1:17) –, nagu Ta on ka alati muutumatu ja ustav ja ei peta ega eksita kunagi mitte kedagi. ¹⁵

¹² 1968. aasta piiblitõlkes: «ei tekita õigust Jumala ees».

¹³ Muuhulgas tuleneb siit näiteks lõhkeainet tähistav sõna «dünaamiit».

¹⁴ Võiksime seda nimetada ka teadvustatud eluks: see on «minu elu» koos kõigega, mis selle juurde kuulub (sh püüdluste ja soovidega), mis hõlmab kogu inimisikut.

¹⁵ Samasugune peab olema Jumala andide vastuvõtja: «Ta palugu usus, ilma kahtlemata, sest kahtleja sarnaneb tuule tõstetud ja sinna-tänna paisatud merelainetega. Selline inimene ärgu ometi arvaku, et ta midagi saab Issandalt, ta on hingelt kaksipidine mees, ebakindel kõigil oma teedel.» (Jk 1:6–8)

Seda, et Jumal, meie Isa, kes on taevas, jagab häid ande neile, kes Teda paluvad, on kinnitanud ka Jeesus ise (vt nt Mt 7:7–11 ja Lk 11:9–13), rõhutades olulisimana Püha Vaimu andi (Lk 11:13). Sarnaselt toob Jaakobus kõigi ülalt tulevate andide hulgast otsesõnu välja eeskätt selle, et Jumal on meid «oma tahtel sünnitanud tõe sõna kaudu» ning päästab meie hinged.

Võiksime öelda, et siin on tegemist kokkuvõttega terve Jaakobuse kirja kesksest sõnumist ning kristliku usu ja elu põhialuste määratlemisega. Just sellel rajaneb kõik, nii õige usk kui sellele vastav eluviis: Jumal on meid uuesti sünnitanud ja päästnud, Ta on meid varustanud kõigi heade andidega ning näitab meile, kuidas neid ande väärikselt vastu võtta ja õigesti tarvitada.

See, et Jaakobus kõneleb Jumalast kui «valguste Isast», viitab Jumalale kui Loojale, siin erilisel esile tooduna kõigi valgust andvate (või peegeldavate) taevakehade, s.t päikese, kuu ja tähtede Loojana, kusjuures Jumala suurus nähtub mitte ainult sellest, et Ta on kõige Looja ja Isa, vaid ka selles, et erinevalt taevakehadest ei allu Tema mingile muutumisele, pöördumisele, tiirlemisele, varjutustele ega «tähtede seisule». Jumal on alati seesama, Jumal on muutumatu – eeskätt tähendab see, et Ta on muutumatult hea, Ta on headuse ja valguse allikas nii füüsilises, intellektuaalses, moraalses kui vaimulikus maailmas ning Tema peale võib ja tuleb alati loota.

Lisaks tunnistusele Jumalast kui Loojast võime siin näha ka kristoloogilist sõnumit, kuna samamoodi, nagu Jumal on «valguste Isa», on ka Tema Poeg Jeesus Kristus tõeline maailma ja elu valgus (vrd Jh 1:4.7.9; 8:12; 9:5; 12:35.46). Jaakobuse sõnu Jumala muutumatusest saab samuti mõista viitena Kristusele ja Tema inimesekssaamisele: «Mis puutub jumalikku loomusesse Kristuses, siis kuna Jumala juures «ei ole muutust», Jk 1, ei kasva ega kahane Tema jumalik loomus inimeseks saamise läbi oma olemuse ja omaduste poolest vähimalgi määral, ei muutu iseeneses ei suuremaks ega väiksemaks.»¹⁶

Jaakobus rõhutab, et Jumal on meid sünnitanud tõe sõna kaudu «oma tahtel». See tähendab, et meie uuestisünd on puhtalt Jumala initsiatiiv ja mitte meie tegu: «Jaakobus [on] uuestisünni kohta öelnud, et see toimub evangeeliumi kaudu. Sest ta ütleb nii: «Tema on oma tahtel meid sünnitanud tõe sõna kaudu, et me oleksime otsekui uudseviili tema loodute seas.» Kui ta ütleb, et me oleme uuesti sündinud evangeeliumi läbi, õpetab ta, et me oleme uuesti sündinud ja õiged usu läbi. Sest töötust Kristuse kohta saab haarata ainult usus, kui me seame selle vastu patu- ja surmahirmule. Järelikult ei arva Jaakobus, et me sünnime uuesti oma tegude läbi.»¹⁷

¹⁶ Solida Declaratio VIII

¹⁷ Augsburgi usutunnistuse apoloogia IV

Me oleme Jumala [uue] loodu uudsevili, s.t esimesed Jumala poolt taastatavast ja uuendatavast loodust, kusjuures näiteks Luther tõlgendab seda oma 1537. aasta Cantate pühapäeva jutluses nõnda, et siin maailmas meie uuestiloomine üksnes algab, tulevases aga viib Jumal selle meid igaveses õndsuses täiuslikuks tehes lõpule.

Piibelliku arusaamise järgi on uudsevili miski, mis kuulub otseselt Jumalale: «Parim oma põllu uudseviljast vii Issanda, oma Jumala kotta!» (2Ms 23:19); «Kui te tulete maale, mille mina teile annan, ja lõikate selle vilja, siis viige oma lõikusest uudsevihk preestrite!» (3Ms 23:10); «Me kohustume tooma Jumala kotta igal aastal uudsevilja oma põldudelt ja uudsevilja kõigist puudest.» (Ne 10:35) Prohvetid mõistavad Iisraeli rahvast kui Jumalale pühitsetud uudsevilja (vt nt Jr 2:3), ja just nõnda näeb Uus Testament nii surnuist üles tõusnud Kristust (1Kr 15:20.23) kui Temas uuesti sündinud kristlasi (2Ts 2:13; Jk 1:18).

Jumala uudseviljana Kristuses peavad kristlased kogu oma eluga teostama Jumala õigust. Olulisel kohal on siin – nagu Jaakobus näitab veelgi teravamalt oma kirja kolmandas peatükis – kõik see, mis on seotud kuulamise ja kõnelemisega (inimestevaheliste suhetega) ning siit tuleneva elu- ja käitumisviisiga: «Iga inimene olgu aga kärmas kuulama, pikaldane rääkima, pikaldane vihastama.» (Jk 1:19).

See ei tähenda, nagu peaks inimene olema üksnes vaikiv kuulaja. Jaakobus jätkab õige pea: «Aga olge sõna tegijad, mitte üksnes kuuljad, pettes iseendid.» (Jk 1:22) Ent kuulamisele ei pea järgnema mitte niivõrd [vastu] kõnelemine, kuivõrd kuuldud sõnale vastav tegutsemine: «Sest kui keegi sõna kuuleb, aga selle järgi ei tee, siis ta sarnaneb mehega, kes vaatleb oma ihulikku palet peeglist. Ta vaatles ennast, läks minema ja unustas varsti, missugune ta oli.» (Jk 1:23j)

Me ei tohi unustada, «missugused me oleme» – et me oleme (peame olema) Jumala uudsevili, Tema tahte kohaselt tõe sõna, s.t evangeeliumi kaudu uueks ja pühaks eluks sünnitatud. Me ei tohi olla ei unustavad kuulajad ega tühiselt – ning veelgi vähem vihaga – kõnelejad. Nagu öeldud, on meie kutsumus teostada Jumala õigust, ja on päris selge, et pelgast lobisemisest selleks kasu ei ole ning viha ja igasugune ülekohus, kõlvatus ja kurjus töötavad sellele otseselt vastu. On oluline tähele panna, et Jaakobus ei kõnele siin sellest, nagu võiks inimene ise endale Jumala ees mingit [tegude] õigust soetada, vaid, nagu öeldud, sellest, et inimese kohus on teha avalikuks Jumala õigus ja seda teostada.

Viha tumestab inimese arusaamist ja asjade õiget hindamist ning seetõttu toob esile halbu, ülekohtuseid tegusid. Vahest veelgi kahetsusväärsem on aga see, et vihast juhitud kristlane ei lase avalikuks saada Jumala enda õigusel, mis seisneb halastuses, lepituses, pattude andeksandmises ja eksinule uue võimaluse andmises, mitte kurjale kurjaga tasumises. Kui me tahame elada Jumala andestusest, siis peame ka ise elama

andestuses, või teisisõnu: «Kohus on halastamatu selle suhtes, kes ise ei ole halastanud, kuid halastus kiidab end kohtust kõrgemaks.» (Jk 2:13)

Sarnaselt Paulusele, kes kutsub meid üles panema maha pimeduse teod ja rõivastuma valguse relvadega (Rm 13:12), «sest nüüd on meie pääste lähemal kui siis, kui me usklikuks saime» (Rm 13:11), manitseb Jaakobus: «Pange maha kõik rüvedus ja rohke kurjus ning võtke tasaduses vastu sõna, mis teisse on istutatud ja suudab päästa teie hinge.» (Jk 1:21)

Nagu paar salmi eespool, kus rõhutati, et Jumal on meid «oma tahtel sünnitanud», tuletatakse meile nüüd meelde, et meid uuendav ja päästev sõna on «meisse istutatud» (Jk 1:21). See ei ole meist endist, siin ei ole mingit meie oma teenet, meie asi on see vaid tasaduses ja alandlikkuses vastu võtta ning lasta sellel meie sees head vilja kanda, s.t häid tegusid esile tuua. Jumal on see, kes on meid oma sõna läbi uuesti sünnitanud.¹⁸

Hingede päästmine, millest Jaakobus siin kõneleb, on eeskätt eshatoloogiline tulevikuvaade, pilguheit tulevase maailma, mille poole oleme veel teel. Praegu on tasaduse ja alandlikkuse aeg, mil tuleb vajadusel viletsustki taluda, et saada kord Jumala poolt ülendatud: «Alanduge Issanda ette, siis Ta ülendab teid! Olge nüüd pika meelega, vennad, Issanda tulemiseni! Vaata, põllumees ootab kallist põlluvilja pika meelega, kuni ta saab varase ja hilise vihma. Olge siis teiegi pika meelega, kinnitage oma südant, sest Issanda tulemine on lähedal!» (Jk 4:10; 5:7j)

Kannatlikkuses ja alandlikkuses Issanda tulemist oodates, rahu ja õiguse vilja külvates (vrd Jk 3:18) ning nõnda Jumala õigust teostades ja avalikuks tehes on meie usule parimaks kinnituseks teadmine, et Jumal, valguste Isa, ei ole mitte meie, inimeste kombel kaksipidise ega muutliku meelega, vaid ustav ja muutumatu ning Tema ei ole ei ülekohut ega «varjutuste varju» (Jk 1:17).

Jutluseks

Ülestõusmisaja viienda pühapäeva ladinakeelne nimi *Cantate* – «Laulge» – on pärit missa vanakiriklikust algussalmist: «Laulge Issandale uus laul, halleluuja, sest Issand on teinud imetegusid, halleluuja, Tema on ilmutanud oma õigust paganate silme ees, halleluuja, halleluuja, halleluuja.» (vrd Ps 98:1j)

¹⁸ «Kuidas saab vesi selliseid suuri asju teha? – Loomulikult ei tee seda vesi, vaid Jumala Sõna, mis asub vees ja on veega üks, ning usk, mis usub seda Jumala Sõna vees; sest ilma Jumala Sõnata on vesi ainult vesi ja mitte ristimine, kuid Jumala Sõnaga koos on see ristimine. See on armurikas eluvesi ja «uuestisünni pesemine Pühas Vaimus», nagu Püha Paulus kirjas Tiitusele kolmandas peatükis ütleb: «Uuestisünni pesemise ja Püha Vaimu uuendamise kaudu. Seda Vaimu on Ta meie peale ohtralt valanud Jeesuse Kristuse, meie Päästja läbi, et meie, Tema armust õigeks saanud, oleksime igavese elu pärijaiks lootuse põhjal.»» (Martin Luther, Väike katekismus IV)

EELK jumalateenistuste käsiraamatu järgi on pühapäeva teemaks «Taevariigi kodanikuna maailmas». Esimesel lugemisaastal loetavad vanakiriklik Epistel (Jk 1:17–21) ja Evangeelium (Jh 16:5–15) toovad esile kristlaste kui Jumala väe ja Vaimu läbi uuestisündinute kohustuse ütelda lahti patust ning elada uut elu tões ja õiguses.¹⁹

Esimese lugemisaasta Vana Testamendi lugemiseks (Js 63:7–9) on prohvet Jesaja kiituslaul Issanda heldusest, millest Tema rahvas on rohkesti osa saanud vaatamata oma truudusetusele ja mässule Jumala vastu.

Kõiki kolme pühakirjalugemist ühendab julgustus loota Jumala armule ja Tema murdumatule ustavusele, millest peaks võrsuma Tema lunastatute uus, usu, õiguse ja heade tegude viljaga täidetud elu.

Epistli üle jutlustades võiks keskenduda meile ilma igasuguste meiepoolsete teeneteta, üksnes Jumala enda vabal tahtel kingitud päästvale armule, meid kinnitavale ja julgustavale teadmisele Jumala muutumatust ustavusest ning meie kutsumusele olla Jumala loodu uudsevili, kelle kohustuseks (ja privileegiks) on kõike rikutat ja kurja maha pannes teha avalikuks ja teostada Jumala õigust kuni meie – ja loodetavasti võimalikult paljude meie ligimeste – hingede lõpliku päästmiseni Issanda tulemisel.

Jutluse võib ehitada üles näiteks järgmiste punktidenä:

1. Jumal, kellesse me usume ja kes on ennast meile Kristuses ilmutanud, on muutumatu, ustav, piiritult hea ja õige – Ta on «valguste Isa», kellelt tulevad kõik head annid ja täiuslikud armukingitused, neist kõige suuremate ja olulisematena uuestisündimine ja igavese hingeõndsuse ehk pääste lootus. Meil ei ole põhjust Jumalas kunagi kahelda, ja isegi kui kõik muu allub muutustele ning koguni päike on teinekord varjutatud, on Jumal oma halastuses ja armus ikka seesama.
2. Jumal on meid oma sõna, s.t evangeeliumi kaudu uuesti sünnitanud. Ta on teinud meid oma loodu uudseviljaks. See tähendab, et me kuulume Jumalale, peame olema Temaile pühitsetud, ilmutama ja teostama kõiges Tema õigust. Eeskätt tuleb selleks öelda lahti patust, heita endalt kõik rüvedus ja kurjus ning elada alandlikult ja tasaselt Tema sõna kohaselt. Eriliselt tuuakse Epistlis esile kuulamine ja kõnelemine, mille all võime aga mõista kogu oma elu, eeskätt inimsuhteid: peame olema tänulikud vastuvõtjad ning meie reaktsioon ei tohi olla kantud isekusest – vihast rääkimata –, vaid aitama teostada õigust ja iseäranis tunnistama Jumala õigusest, mis ei ole kunagi halastamatu, vaid alati täis andestust ja halastust.

¹⁹ «Me kuulsime manitsust laulda Issandale uus laul. Uus inimene tunneb uut laulu. Laul on rõõmu väljendus, ja kui me hoolikalt järele mõtleme, armastuse väljendus. Niisiis, kes mõistab armastada uut elu, see mõistab laulda ka uut laulu. Uue laulu pärast peame siis panema tähele, mis on uus elu... Elu ei tohi anda laulule vastupidist tunnistust... Tahate laulda kiitust Jumalale? Siis olge, mida te laulate! Teie olete Tema kiitus, kui õigesti elate.» (Augustinus, Sermo 34)

3. Ka see, et ilmutame ja teostame Jumala õigust, on Jumala, mitte meie tegu. See on meisse istutatud Jumala sõna, mis toob esile heade tegude, pühitsuse ja õiguse vilja – selleks, et päästa mitte ainult meie enda, vaid ka paljude teiste hinged.